

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Ivamá!?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
socialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meir kostnað fyri lýsaran.

Foreldrini velja sjónvarpið — børnini velja sum foreldrini

Í 1981 setti Nordisk Kultursekretariat í verk eina kanning um sjónvarpvanar og fritíðarvirksemi hjá børnum í Føroyum.

Í danska blaðnum Skolebiblioteket er samrøða við Jette Forchhammer, ein teirra í kanningarbólkinum, sum hevur vitjað í Føroyum fleiri ferðir.

Førsta kanningin fór fram á vári 1981, onnur á heysti 1982 og í mai í ár fer triðja kanningin fram, sum síðan verður arbeitt og skriva frágreiðing um, ið væntandi kemur um stutta tíð.

Kanningarnar eru farnar fram á tann hátt, at børn hava verið biðin um at fylla út eitt spurnarblað, eins og tey hava skriva stíl um evnið fritíðarvirksemi. Umleið 350 børn á átta ymsum plássum hava verið við í kanningini, umframt starvsfólk, sum hava við børn at gera í fritíðarvirksemi av ymsum slag.

Av tí at kanningin er farin fram júst í tíðini tá sjónvarpið byrjaði at senda í Føroyum, hevur serliga verið skoytt til ávirkanina millum børn av hesum nýggja fjelmiðilum.

Greinin í blaðnum

Skolebiblioteket byrjar við eina søgu um grønlandskan veiðumann. Hesin kemur aftur av veiðuferð, og frøðist yvir at siga familjuni frá upplivingunum á ferðini, men eingin tímir at lurta eftir frágreiðingini, tí øll hyggja sjónvarp!

Henda søgan verður tikin fram sum dømi um mentannarskelk av ringasta slag, sum sjónvarpið er orsök in til í einum samfelag sum tað grønlandska.

Jette Forchhammer sigur, at fult so stórir var mentannarskelkurin ikki, tá Føroyar fekk sjónvarp, tó at nógv bendir á, at

sosiala samveran millum fólk sum er serstøk av sínum slag í dag, kann væntast at vera skerd í framtíðini.

Annars kann samanbering millum t.d. Grønland og Føroyar ikki gerast beinleiðis, tí Føroyar er meira tengt at víðurskiptum í útheiminum, eins og ídnaðarframleiðslan í Føroyum er ment í størri mun enn t.d. í Grønlandi, sum upaftur ger, at feringar ikki eru so fremmandir fyri tí, sum fer fram í londunum kring okkum.

Serstakt fyri Føroyar er eisini at áhugin fyri at varðveita smáu bygðaskúlarnar eins og væl út-

bygda vegnetið kring landið, verður í samrøðuni í Skolebiblioteket tikið fram sum dømi, at varðveita tað gamla, samstundis sum tikið verður móti tí nýggja.

Hetta skuldi verið góð mótvápn, sum verja móti hópmentanini í sjónvarpinum.

Av tí at sjónvarpið bert sendir fyra dagar um vikuna, so hevur verið møguligt at leggja til rættis fritíðartriv og annað virksemi, sum hevur verið her á landi áðrenn sjónvarpið kom.

Jette Forchhammer sigur, at sjónvarpið sum fjelmiðil fær hóp in at berjast imóti, og at sjónvarpið sum so ikki fær fastatekur í fólk á sama hátt sum í øðrum smásamfeløgum.

Viðvíkjandi fritíðarvirksemi millum børn, so visir kanningin, at víðurskiptini her líkjast nógv teimum, sum t.d. børn í Danmark hava. Tianverri eru sosiala samveran millum børn skerd síðan sjónvarpið kom, tí nú sita øll frammanfyri sjónvarpið, istaðin sum áður, tá børn eitt nú um summarið spældi til langt út á kvøldi, sigur Jette Forchhammer. Hetta er spell, tí tað kann

frameftir forkoma gamla samveruháttinum millum børn í Føroyum.

Eftir spurnarblaðunum og stílum er komið fram, at børn ikki eru so áhugað fyri at hyggja sjónvarp, men at tey kortini sessast, tí foreldrini gera tað, — men eisini tí eingi børn eru út, tá sjónvarpið sendir.

Tí hevur tað týðning framyvir, hvussu føroysk foreldur nýta fritíðina, og hvussu nógv tíð verður brúkt frammanfyri sjónvarpið.

Arbeisbólkurin saman við Jettu Forchhammer hevur at enda gjørt sær nakrar reglur fyri kanningarútsitið í Føroyum, sum tó ikki skal takast sum ein niðursteða, men bert út frá sjónarmiðnum, hvat børn velja í mun til tey tilkomnu ella foreldrini.

Tað ljóðar: Tey vaksnu velja sjónvarpið, børnini velja tey vaksnu og fáa sjónvarpið samstundis. Tí nýðast tey vaksnu at læra at velja børnini so møguleikin at virka í felag — uttan sjónvarp — er í staðar

Dag.

Framhald av síðu 10

ari, at teir upplýsingar nevndin hevur fingið frá Ráfiskakeyparunum ganga út uppá, at grund er fyri at lækka avrokningarprisin og ikki minst avgerðin teir hava tikið um at støða móttøku av uppsanum. Teir meina so státt, at grundarlagið, sum nevndin hevur tikið støðu út frá, er ov vánaligt.

— Eru nýggir sáttmálar gjørdir síðani seinastu prisir vórðu settir?

— Ja, m.a. við saltupsanum, men har er bert lítið framleiðsla nú. Síðani er ein listaprisur, Coldwater USA, 64 cent pr. kilo fyri B-upsan. Hann er inni í útrokningini í dag. Eisini er ein sáttmáli gjørdur við Rusland um selu av 1000 tons um av uppsa.

— Verður hann tikið við í prisgrundarlagið nú?

— Um hann verður tikið við eftir galdandi prinsippi, so verður hann tikið inn í rokniestykkið við ávisari seinkan í form av framleiðslugrundarlagnum. Tvs. at hann setir ikki heilt fult ígjøgnum fyrr enn um ein mánað og tveir. Men víkir ein frá galdandi grundarlagi, so er væl gjørligt at taka hann við beinanvegin.

— Lækka tit avrokningarprisin til tað stæði, sum Ráfiskakeypararnir ynskja hann, so merkir tað jú, at meiri pengar skulu út úr grunninum!

Ja, tað er rætt. Vit mugu tá fara so langt út um játtanar, sum Ráfiskagrundurin kann lata — væl at merkja, um hetta verður eitt langtíðar problem, at vit antin nýðast at lækka avrokningarprisin heilt munandi, ella at vit mugu fáa stórar eykajáttanir úr landskassanum — ella eitt sindur av hvarjum.

Fundurin í Ráfiskanevndini verður kl. 15. Miðað verður imóti at taka eina avgerð tá, men nevndin hevur eina freist til friggjadagin, tí prisskeiðið byrjar ikki fyrr enn sunnudagin.

jan

— Nú skal eg flysa teg, Peer Leykur: her er gullgravarin, her pelsjekarin, her profeturin, trælahandilsmaðurin...

...man kjarnin fara at koma undan skjótt, nei, ber skól, heilt til tað innasta innasta, bara minni og minni...

...hvat verður tað næsta?

